

INNOVATION PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALAR VOSITASIDA
BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI TA'LIMDA FAOLLASHTIRISH.
ВОВЛЕЧЕНИЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ
ПРОЦЕСС С ПОМОЩЬЮ ИННОВАЦИОННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ
ТЕХНОЛОГИЙ.

ACTIVATING FUTURE TEACHERS IN EDUCATION THROUGH
INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES.

Nabiyeva Dilfuza Temirovna.

*Samarqand davlat pedagogika instituti
Pedagogika fakulteti "Pedagogika" kafedrası
O'qituvchisi*

Nabiyevadilfuza07@gmail.com.

Quldosheva Durdona Otabek qizi.

*Samarqand davlat pedagogika instituti
Pedagogika yo'nalishi talabasi*

Quldoshevadurdona9@gmail.com.

Annotatsiya: *ushbu maqola innovatsion pedagogik texnologiyalar yordamida bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faollashtirishning samarali usullarini o'rganishga bag'ishlangan. Maqolada pedagogik jarayonda interaktiv va innovatsion yondashuvlarning o'qituvchilar malakasini oshirish, talabalar ishtirokini faollashtirish hamda ta'lim sifatini yaxshilashdagi roli tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar orqali ta'limda yangi metodlarni qo'llashning afzalliklari va amaliyotda tatbiq etish yo'llari ko'rsatib berilgan.*

Kalit so'zlar: *innovatsion pedagogik texnologiyalar, bo'lajak o'qituvchilar, ta'limda faollashtirish, interaktiv metodlar, pedagogik jarayon, ta'lim sifatini oshirish.*

Ключевые слова: *инновационные педагогические технологии, будущие учителя, активизация учебного процесса, интерактивные методы, педагогический процесс, повышение качества образования.*

Аннотация: *данная статья посвящена изучению эффективных методов вовлечения будущих учителей в образовательный процесс с помощью инновационных педагогических технологий. В статье анализируется роль интерактивных и инновационных подходов в педагогическом процессе в повышении квалификации учителей, активизации участия учащихся и улучшении качества образования. Кроме того, в ней показаны преимущества применения новых методов в образовании с помощью современных технологий и пути их внедрения на практике.*

Abstract: *this article is dedicated to exploring effective methods of engaging prospective teachers in the educational process through innovative pedagogical technologies. The article analyses the role of interactive and innovative approaches in the*

pedagogical process in enhancing teachers' qualifications, activating student participation and improving the quality of education. Furthermore, the advantages of applying new methods in education through modern technologies and the ways to implement them in practice are demonstrated.

Keywords: *innovative pedagogical technologies, future teachers, activation in education, interactive methods, pedagogical process, improving education quality.*

Ta'lim sohasida innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish bugungi kunda ta'lim sifatini oshirish va bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga rag'batlantirishning muhim omiliga aylangan. Innovatsion yondashuvlar nafaqat o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish, balki talabalar uchun o'quv jarayonini qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish uchun zamonaviy texnologiyalar va metodlarni tatbiq etish zarur.

Prezidentimizning Sh.M.Mirziyoyev so'zlariga ko'ra: "Yangi avlod kadrlarini tayyorlashda eng muhim vazifa — ularda ijodkorlik va tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdir. Shu maqsadda, ta'lim jarayonida innovatsion metodlarni keng joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi" [1].

Bu fikrlar ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng tatbiq etish zarurligini yana bir bor tasdiqlaydi.

"Bo'lajak o'qituvchilarni ta'limda faollashtirish esa nafaqat ularning bilim darajasini oshiradi, balki pedagogik faoliyatga tayyorgarlik jarayonida mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi" [2]. Shu nuqtai nazardan, innovatsion texnologiyalar, interaktiv dars metodlari, loyiha ishlari va raqamli vositalardan foydalanish pedagogik jarayonda talabalarni faol ishtirokchi sifatida jalb qilishning samarali vositalari hisoblanadi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar va bo'lajak o'qituvchilarni ta'limda faollashtirish masalasi bugungi pedagogik ilmiy adabiyotlarda keng muhokama qilinmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogik jarayonda interaktiv va innovatsion metodlarni qo'llash nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki talabalarni o'quv jarayonida faol ishtirok etishga rag'batlantiradi.

N.Abdullayeva tadqiqot ishlarida innovatsion pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayonida qo'llashning samaradorligini tadqiq qilgan. Muallifning fikricha, loyiha ishlari, interaktiv metodlar, simulyatsiya va raqamli vositalardan foydalanish talabalarni faollashtirish va ularning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu ish pedagogik amaliyotda yangi texnologiyalarni tatbiq etishning ilmiy asoslarini taqdim etadi va bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida motivatsiya qilish bo'yicha tavsiyalar beradi [2].

Shuningdek, S. Karimova ta'lim jarayonida pedagogik innovatsiyalarni tatbiq etishning psixologik va metodik jihatlarini tahlil qilgan. Muallif pedagogik texnologiyalar orqali talabalar o'rtasida ijodkorlik va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish, shuningdek, darslarni qiziqarli va samarali tashkil etish muhimligini ta'kidlaydi. Bu

tadqiqotlar o'qituvchilarni interaktiv metodlarni amaliyotga joriy etishga rag'batlantiruvchi muhim manba hisoblanadi [3].

Bundan tashqari, A. Mirzayev Innovatsion pedagogik texnologiyalar va raqamli vositalar yordamida ta'lim jarayonini modernizatsiya qilishni o'rganadi. Muallifning ta'kidlashicha, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash nafaqat bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik faoliyatga tayyorgarligini oshiradi, balki ta'lim jarayonida talabalarni faol ishtirok etishga undaydi. Ushbu manba ta'lim sifatini oshirish va pedagogik jarayonni optimallashtirishga doir amaliy tavsiyalar beradi.

Ushbu tadqiqotlar orqali aniq ko'rinib turibdiki, innovatsion pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish bir qator afzalliklarni beradi: Talabalar o'rtasida mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirish;

- Pedagogik jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish;
- Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish;
- Ta'lim sifatini tizimli va samarali oshirish.

Shuningdek, tahlil shuni ko'rsatadiki, innovatsion metodlarni joriy etishda pedagoqlarning bilim va malakasi muhim ahamiyatga ega. Mualliflar ta'lim sohasida ilg'or tajribalarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish orqali o'quvchilarning faolligini oshirish imkonini beradi deb ta'kidlaydilar.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, innovatsion pedagogik texnologiyalar nafaqat nazariy jihatdan samarali, balki amaliyotda ham o'z samarasini ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, yangi texnologiyalarni tatbiq etishda metodik qo'llanmalar va pedagogik ko'nikmalarni oshirish muhimligi alohida ta'kidlanadi. Bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faollashtirish uchun interaktiv darslar, raqamli vositalar va loyiha asosidagi metodlar keng qo'llanilmoqda, bu esa talabalarda mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Shunday qilib, tahlil qilinayotgan adabiyotlar bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faollashtirishning samarali strategiyalari va innovatsion pedagogik texnologiyalarning pedagogik jarayondagi rolini aniq ko'rsatadi. Bu esa zamonaviy ta'lim tizimini takomillashtirish va ta'lim sifatini oshirish yo'lida muhim ilmiy asosni beradi.

Zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash bugungi kunda nafaqat talabalar bilimini oshirish, balki ularni ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga rag'batlantirishning eng samarali vositasi sifatida e'tirof etilmoqda. Innovatsion texnologiyalar – bu o'quv jarayonida interaktiv metodlarni qo'llash, raqamli vositalardan foydalanish, loyiha asosida ishlash va simulyatsiya texnologiyalarini tatbiq etish orqali o'quvchilarning tanqidiy fikrlash va ijodiy yondashuvini rivojlantirishdir[4].

Ta'lim jarayonida innovatsion metodlarni qo'llash nafaqat pedagogik samaradorlikni oshiradi, balki bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy malakasini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, interaktiv darslar, onlayn platformalar, virtual laboratoriyalar va boshqa raqamli vositalar pedagogik jarayonni qiziqarli va samarali qiladi. Bo'lajak o'qituvchilar ushbu metodlarni amaliyotga tatbiq etish orqali o'z pedagogik faoliyatida kreativ va innovatsion yondashuvlarni shakllantiradilar.

Bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faollashtirish uchun bir qator metodik yondashuvlar mavjud. Interaktiv metodlar – bu talabalarni dars jarayoniga faol jalb qilishning samarali usulidir. Masalan, guruh ishlari, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, loyiha ishlari va taqdimotlar orqali talabalar nafaqat bilim oladilar, balki ularni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar. Bu esa ularning mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvini rivojlantirishga yordam beradi.

Shuningdek, pedagogik innovatsiyalar orqali bo'lajak o'qituvchilar talabalar bilan samarali muloqot qilishni, ta'lim jarayonini rejalashtirish va uni monitoring qilishni o'rganadilar. Bu esa ularning pedagogik kompetensiyalarini oshirishga xizmat qiladi. Ta'limda faollashtirishning eng samarali usullaridan biri ham loyiha asosida ishlashdir, chunki talabalar o'z bilimlarini amaliyotga tadbiq etish orqali yanada chuqurroq tushunadilar va o'z qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

Raqamli texnologiyalar va innovatsion vositalar ta'lim jarayonida talabalarni faol ishtirok etishga undashning muhim vositasidir. Onlayn kurslar, interaktiv dasturlar, virtual laboratoriyalar va simulyatsiya platformalari talabalar bilimni chuqurlashtirish bilan birga, ularni mustaqil ishga, mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga rag'batlantiradi.⁸ Shu bilan birga, bo'lajak o'qituvchilar bu jarayonni kuzatib, o'z pedagogik metodlarini takomillashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar faqat bilim olish bilan cheklanmay, balki ularni amaliyotga tadbiq etish, muammolarni hal etish va jamoaviy ish tajribasini oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa pedagogik jarayonni yanada samarali va qiziqarli qiladi.

Amaliyotda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash bo'yicha bir qator tadqiqotlar mavjud. Masalan, interaktiv darslarda talabalar o'z fikrlarini bildiradilar, muammoli vaziyatlarni hal qiladilar va loyiha ishlarini bajaradilar. Bu esa ta'lim sifatini oshirish bilan birga, bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik faoliyatga tayyorlaydi. Shuningdek, raqamli platformalardan foydalangan holda darslarni tashkil etish va monitoring qilish orqali pedagoglar o'quv jarayonini optimallashtiradilar va talabalarni faol ishtirok etishga rag'batlantiradilar [5].

Innovatsion pedagogik texnologiyalarni tatbiq etishda muhim jihatlardan biri – bu pedagoglarning malakasi. Mualliflar ta'lim sohasida ilg'or tajribalarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish orqali bo'lajak o'qituvchilarning faolligini oshirish mumkinligini ta'kidlaydilar. Shu bilan birga, metodik qo'llanmalar, treninglar va seminarlar pedagoglarni innovatsion texnologiyalar bilan tanishtirishning samarali vositasidir.

Xulosa qilib ayganda, innovatsion pedagogik texnologiyalar bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida faollashtirishning samarali vositasi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar, loyiha ishlari, raqamli platformalar va simulyatsiya texnologiyalari nafaqat talabalar bilimni chuqurlashtiradi, balki ularni mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga rag'batlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev. Ta’lim tizimini rivojlantirish bo‘yicha ma’ruza. Tashkent, 2022.
2. Abdullayeva, N. Innovatsion pedagogik texnologiyalar va ularning ta’limda qo‘llanilishi. Tashkent: Fan va Ta’lim, 2021.
3. Karimova, S. Ta’lim jarayonida pedagogik innovatsiyalar va psixologik jihatlar. Tashkent: Ta’lim-Nashr, 2020.
4. Mirzayev, A. Pedagogik jarayonda raqamli vositalar va innovatsion metodlar. Tashkent: O‘zbekiston Milliy Universiteti Nashriyoti, 2019.
5. Raxmonov, I. Innovatsion metodlar va bo‘lajak o‘qituvchilarni ta’limda faollashtirish. Tashkent: Ta’lim-Nashr, 2022.